

ในหลวงของปวงชน

โดย
พลเอก เปรม ติณสูลานนท์
ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ

ในหลวงของปวงชน

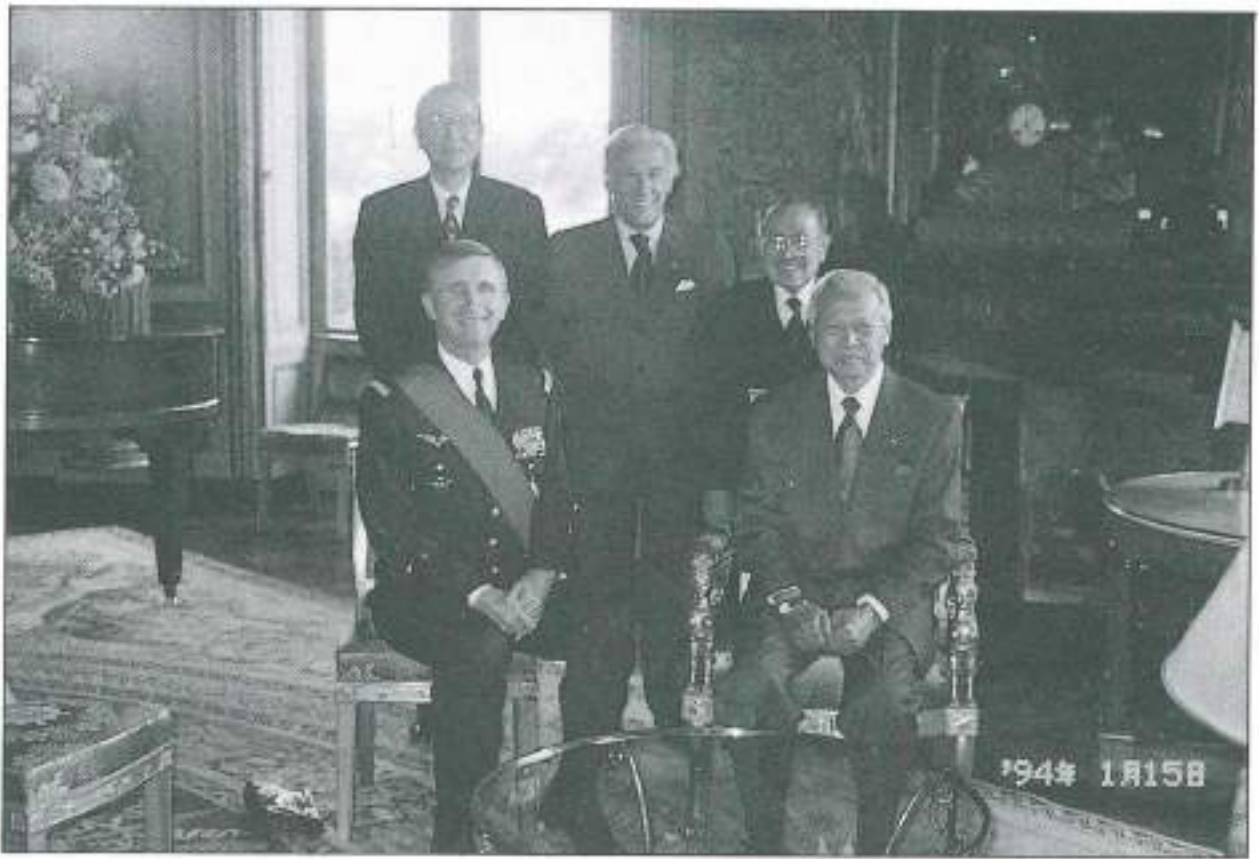

มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

ขอถวายความจงรักภักดี

ในมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษาครบ ๖ รอบ

วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๒

สถาบันเครื่องอิสริยาภรณ์ ชั้นสูงสุดของฝรั่งเศส คอมมางเดอว์ ลียงตองเนอร์
ต้อนรับ ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ สมาชิกกิตติมศักดิ์ ที่นครปารีส

พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ประธานกรรมการกิตติมศักดิ์ "มูลนิธิรัฐบุรุษ" พร้อมด้วย
กรรมการบริหาร มอบเครื่องมือแพทย์ พันยาภูมิแพ้ แก้มพิษแก่ โรงพยาบาลพระ
มงกุฎเกล้า ฯ และโรงพยาบาลค่ายสุรนารี โดยมีเจ้ากรมแพทย์ทหารบก ผู้อำนวยการ
การโรงพยาบาล และหัวหน้าแผนกโสต ศอ นาสิก เป็นผู้รับมอบที่บ้านรับรองสี่เสา
เทเวศน์ เมื่อ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๒

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
พระปฐมบรมราชโองการ

เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม

ราชา มุขี มนุสฺसान์
พระราชาเป็นประมุขของประชาชน

ทะเลเป็นเจ้าของ	นทีมหันต์
ทิวะสุริยฉัน	แจ่มจ้า
รัตติรัศมีจันทร์	เรืองจรัส
สงฆ์ประมุขแห่งชาวหล้า	เหล่าผู้พึงบุญ
ผู้ใหญ่ในแคว้นแคว้น	คือรา ชาแล
ผู้บำบิ ดทุกข์ประชา	ช่วยเกื้อ
เป็นประมุขนาครา	ในรัฐ
ทรงทศพิ ธรรมเอื้อ	ราชฎ์ให้สวัสดิ

บทพระราชนิพนธ์ พุทธศาสนสุภาษิต ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ตามรอยพระยุคลบาท

ปาฐกถาพิเศษ

โดย

ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์
ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ

แสดงต่อที่ประชุม มูลนิธิรัฐบุรุษ

ณ โรงแรมดุสิตธานี

วันพุธที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๓๖

สารบัญ

สวนพระราม ๖ มูลนิธิรัฐบุรุษ จัดสร้างถวายเป็น
พระราชกุศล เพื่อปวงชนชาวไทย

หน้า

ปาฐกถาพิเศษ

- ตามรอยพระยุคลบาท ๑-๑๖
- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงห่วงใยภาษาไทย ๑๗-๒๕
- เกิดมาต้องตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน ๒๖-๔๓

ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย

ผมมีความภูมิใจและยินดีอย่างยิ่งที่ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายได้ให้โอกาสแก่ผมให้มาพูดเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งทรงเป็นที่เทิดทูนและบูชาสูงสุดของพวกเราคนไทยทุกคนในวันนี้ และขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความเอื้อเฟื้อต่อ “มูลนิธิ” พวกเราทุกคนมีความเกี่ยวข้องกับ “มูลนิธิ” นี้ ตั้งความหวังไว้ว่า “มูลนิธิ” จะยังประโยชน์ให้แก่สังคมและเติบโตใหญ่ต่อไป และหวังว่าท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายจะเข้าใจในวัตถุประสงค์ของ “มูลนิธิ” และบอกกล่าวต่อๆ กันไป เพื่อ “มูลนิธิ” จะได้เป็นที่รู้จักกว้างขวางยิ่งขึ้น จนถึงระดับนานาชาติ

ผมให้ชื่อเรื่องที่ผมพูดวันนี้ว่า ตามรอยพระยุคลบาท เพราะผมอยากให้ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายได้ทราบถึงแนวพระราชดำริบางส่วนที่ได้พระราชทานไว้ ณ ที่ต่างๆ และรับใส่เกล้าใส่กระหม่อมไปปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดผลดีต่อตนเองและส่วนรวมต่อไป

ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย คงทราบดีแก่ใจตนเองแล้วว่า ตั้งแต่เสด็จ
เสวยราชสมบัติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชปณิธานแน่วแน่ใน
อันที่นำความผาสุกร่มเย็นมาสู่ประเทศชาติและประชาชน ทรงมีพระราชดำริ
โครงการต่างๆ มากมายทั่วราชอาณาจักร เสด็จเยี่ยมราษฎรและทอดพระเนตร
โครงการด้วยพระวิริยะ อุตสาหะ โดยสม่ำเสมอตลอดมา นับเป็นพระมหา
กรุณาธิคุณแก่พวกเราคนไทยทุกคนเป็นที่สุด

ก่อนที่ผมจะพูดถึง แนวพระราชดำริบางส่วนตามที่ตั้งใจไว้ ผมใคร่ขอ
เรียนถึงราชประเพณีสำคัญเรื่องหนึ่งที่เกี่ยวข้องพระมหากษัตริย์กล่าวคือ

ไทยมีคติที่ถือกันเป็นแบบแผนมาแต่โบราณว่า พระมหากษัตริย์ทรง
รับพระราชภาระแห่ง “จตุรพิธพาท” คือพาท ๔ อย่าง กล่าวคือ

๑. กุลพาท แปลว่า พาทผู้ดำรงสกุล
๒. รัชพาท แปลว่า พาทผู้ดำรงราชสมบัติ
๓. ธรรมพาท แปลว่า พาทผู้ดำรงธรรม
๔. ศาสนพาท แปลว่า พาทผู้ดำรงศาสนา

พระราชภาระทั้งสี่นี้ฟังดูเผินๆ ดูเหมือนจะเป็นหน้าที่เก่าแก่มิใช่พระ
ราชภาระสำคัญของพระมหากษัตริย์ในยุคปัจจุบันไปเสียแล้ว แต่ความจริง
พระราชภาระทั้งหมดทุกข้อ ยังคงเป็นหน้าที่ๆ มีความสำคัญอย่างยิ่งอยู่ครบ

ถ้วนทุกประการ และเป็นเหตุแท้จริงที่ทำให้สถาบันพระมหากษัตริย์ของไทย ทรงความศักดิ์สิทธิ์และความสูงส่งตลอดมา จึงควรจะได้พิจารณาศึกษาพระราชภาระทั้ง 4 ประการให้ทราบชัด ตามความหมายที่กว้างขวางสอดคล้องกับสถานะปัจจุบัน

๑. กุลทายาท แปลตามศัพท์ คือทายาทผู้ดำรงสกุล แต่เมื่อพิจารณาศึกษาตามพระราชกรณียกิจที่ทรงปฏิบัติอยู่เนื่องนิตย์นั้น จะเห็นชัดว่ามีความหมายกว้างขวางและลึกซึ้งกว่านั้นมาก สกุลที่ทรงดำรงให้ยั่งยืนและมั่นคงนั้นหาใช่เพียงราชสกุลวงศ์มิได้ แท้จริงทรงมุ่งมั่นที่จะดำรง “สกุลไทย” มิให้มีอันต้องเสื่อมสลายด้วยประการใดๆ ไปต่างหาก ดังที่ เราจะศึกษาทราบจากกระแสพระราชดำรัสได้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเราทรงเน้นถึงความ เป็นไทยและการธำรงรักษาความเป็นไทย จิตใจ อธิษาศัย วัฒนธรรม ประเพณีอย่างไทยนั้นเป็นสิ่งที่ควรถนอมรักษา เพราะเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะช่วยให้สามารถธำรงรักษาชาติและแผ่นดินไทยไว้ได้ในยุคที่โลกแคบ มีการประสมชาติพันธุ์ วัฒนธรรม ประเพณีและลัทธิความเชื่อถือต่างๆ อย่างแพร่หลายมากมายอย่างทุกวันนี้ ขอให้คิดดูเถิดว่าถ้าเราไม่มีพระประมุขทรงเป็นผู้นำธำรงสกุลไทย หรือความเป็นไทยอย่างเหนียวแน่นแล้ว ชาติไทยเราจะมี ความมั่นคงอยู่ได้เพียงนี้หรือไม่

๒. รัชทายาท ตามศัพท์มิได้แปลว่าทายาทผู้ดำรงราชสมบัติประการเดียวเพราะคำว่า “รัช” นั้นมีความหมายกว้างขวางกว่านั้น คือหมายถึงราชสมบัติก็ได้ ครอบครองก็ได้ ประเทศ ราชอาณาจักร จักรวรรดิ ก็ได้ ดังนี้หน้าที่รัชทายาทจึงต้องเข้าใจว่าแท้จริง คือการธำรงรักษาความมั่นคงสถาวรทั้งของระบอบปกครองและเอกราชอธิปไตย อิสรภาพ บูรณภาพ เสถียรภาพของประเทศ ซึ่งความจริงพวกเราชาวไทยก็ได้ทราบ ได้เห็น ได้ประจักษ์กันทั่วหน้าแล้วว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงทุ่มเทปฏิบัติในเรื่องนี้มากมายหนักแน่นเพียงใด

๓. ธรรมทายาท ทายาทผู้ดำรงธรรมนั้น ในความหมายที่แท้ย่อมมุ่งถึงทายาทผู้ธำรงรักษาความถูกต้อง และคุณธรรมทั้งหลายทั้งสิ้นอันเป็นเครื่องประดับประดาประคองหนุนทำให้เกิดความสงบร่มเย็น ความปรองดองและสุขสวัสดิ์ในแผ่นดิน เพราะความถูกต้องและคุณธรรมนั้นอาจป้องกันกำจัดความขัดแย้ง ช่มเหง เอาเปรียบกันอันเป็นตัวการใหญ่ที่ทำให้เกิดความเสื่อมและความทุกข์เดือดร้อนของแผ่นดินได้ทั้งหมด และพระราชภาระประการนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ได้ทรงเพียรพยายามกระทำไม่น้อยกว่าพระราชภาระด้านอื่น

๔. ศาสนทายาท การดำรงศาสนานั้นมีความหมายชัดเจนอยู่แล้ว

ผู้เป็นประมุขของแผ่นดินจึงต้องมีภาระสำคัญให้ปฏิบัติอีกประการหนึ่ง คือ สืบทอดและดำรงศาสนาทั้งปวงไว้ให้เจริญและมั่นคงในแผ่นดิน

พระราชภาระทั้ง ๔ ประการนี้ พิศุเคราะห์ให้ละเอียดจะเห็นชัดว่ามีความผูกพันเกี่ยวเนื่องและประกอบส่งเสริมกันสนิทแน่นทุกข้อจะขาดข้อหนึ่งประการใดไปมิได้ ทั้งมีเป้าหมายรวมลงไปในสิ่งสูงสุดประการเดียวกันคือ ความมั่นคงและความเจริญของชาติ จึงอาจกล่าวสรุปได้ว่า พระมหากษัตริย์ของไทยนั้น ไม่ว่าจะเป็นองค์ใดในยุคสมัยใด แม้แต่ในยุคที่มีได้ทรงใช้อำนาจอธิปไตยด้วยพระองค์เองแล้วก็ตาม ล้วนแต่ทรง มุ่งมั่นแต่จะทำหน้าที่เพื่อความมั่นคงและความเจริญของชาติ ดังนั้น ถ้าหากจะกล่าวว่าพระมหากษัตริย์ของไทย ทรงประกอบพระราชกรณียกิจทั้งปวงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของชาติ คงจะไม่ผิด

เป้าหมายของชาติ

ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย คงจะได้ศึกษาและเข้าใจเรื่อง “เป้าหมายของชาติ” ในทางวิชาการและในแนวทางต่างๆ กันมาแล้ว ต่อไปนี้ผมใคร่ขอเชิญชวนไปศึกษาเรื่อง “เป้าหมายของชาติ” ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบ้าง

เป้าหมายของชาติตามแนวพระราชดำรินั้น เท่าที่ศึกษาวิเคราะห์จากพระราชกรณียกิจที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเราทรงปฏิบัติมาตลอดเวลานานปี เห็นว่ามีเป้าหมายสำคัญอยู่ ๒ ประการคือ **ความมั่นคงของชาติ** กับ **ความเจริญก้าวหน้า** ทรงมีพระราชดำรัสว่า ถ้าชาติข้อใดข้อหนึ่งไป ชาติไทยก็จะอยู่ไม่ได้ จะต้องสูญเสียหรือถูกกลืนเป็นชาติอื่นไปในที่สุด

ความมั่นคงของชาติ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแสดงไว้แน่ชัดว่า ความมั่นคงของชาติประกอบด้วยองค์ประกอบใหญ่ ๓ ประการ คือ

๑. เอกราช อธิปไตย อิศรภาพ และความเป็นปึกแผ่น
๒. ความสงบเรียบร้อยในแผ่นดิน
๓. ความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชน

องค์ประกอบทั้ง ๓ นี้จะต้องประกอบพร้อมกันทุกส่วน ถ้าขาดตกหรือบกพร่องในส่วนใดส่วนหนึ่งไป ความมั่นคงก็就会被กระทบกระเทือน ดังนั้นจึงต้องธำรงองค์ประกอบทุกส่วนไว้ให้ครบถ้วน **องค์ประกอบแรกจะรักษาไว้ให้สมบูรณ์ได้** จะต้องมี การป้องกันประเทศที่เข้มแข็ง หมายความว่า จะต้องมีการกองทัพบกที่ดี และมีกำลังเข้มแข็งพอเพียงที่จะปฏิบัติการทั้งในด้านการยุทธ และด้านการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ กับทั้งต้องมีการบริหารงานแผ่นดินที่

เอื้ออำนวยแก่ปฏิบัติการป้องกันประเทศด้วย **องค์ประกอบที่ ๒** นั้นขึ้นอยู่กับพื้นฐานที่มั่นคงทางด้านกฎหมาย คือมีระบบกฎหมายที่มีประสิทธิภาพสามารถจะอำนวยความสะดวกโดยตรงให้แก่ประชาชนทุกคนได้ทั่วถึงโดยเสมอหน้า ประสมประสานกับการบริหารงานแผ่นดินที่มีศักยภาพเต็มเปี่ยม **ส่วนองค์ประกอบที่ ๓** นั้นขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนคือประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศต้องมีความพอมือพอกินไม่ขัดสนขาดแคลน ทั้งได้รับการปกป้องรักษาจากผู้บริหารบ้านเมืองมิให้ต้องประสบความเดือดร้อนลำบากเพราะความเอารัดเอาเปรียบและข่มเหงคะเนงร้ายต่างๆ

ความเจริญก้าวหน้า

เป้าหมายของชาติ อีกประการหนึ่งนอกจากความมั่นคงของชาติ ได้แก่ **ความเจริญก้าวหน้า** กล่าวเฉพาะความเจริญก้าวหน้าอาจสรุปแนวทางสร้าง**ความเจริญก้าวหน้า**ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแนะนำไว้ได้เป็น ๒ ประการ คือ **การพัฒนา** และ **การป้องกันประเทศ**

การพัฒนานั้นมีประเด็นสำคัญที่ทรงกระทำและแนะนำให้กระทำอยู่ว่า “การพัฒนา ไม่ใช่การทำให้เกิดความก้าวหน้าแต่เพียงอย่างเดียว แต่จะต้องทำให้เกิดความมั่นคงด้วย” นั้นหมายความว่าเป้าหมายของการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ คือ การพัฒนาเพื่อให้บรรลุถึงความมั่นคงและความ

เจริญก้าวหน้าของประเทศชาตินั่นเอง กล่าวคือ เมื่อประเทศชาติมีความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้า ประชาชนในชาติก็จะมีความมั่นคงปลอดภัย มีความเจริญและความสุขตามไปด้วย เห็นได้ว่าความหมายของการพัฒนาที่ทรง มุ่งหมาย สะท้อนไปถึงเป้าหมายของชาติ คือความมั่นคงของชาติ ที่กล่าวแล้วข้างต้นด้วย จึงเท่ากับเป็นการย้ำว่าการพัฒนามิใช่คนกลุ่มหนึ่ง หากเป็นกิจการเพื่อประเทศชาติและประชาชนโดยส่วนรวมแท้ๆ

จุดหมายที่จะต้องพัฒนานั้นก็มีทั้งด้านตัวบุคคลและด้านวัตถุ ซึ่งทรงแสดงหลักเกณฑ์ว่า การพัฒนาทั้งสองด้านนี้จะต้องเกี่ยวเกาะเกี่ยวพัน อาศัยซึ่งกันและกัน ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ การพัฒนาด้านจิตใจเกี่ยวข้องกับศิลปะ ศิลธรรม จรรยาของคน ในขณะที่การพัฒนาด้านวัตถุเกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่างๆ จุดสำคัญที่ควรจะได้สังเกตศึกษาก็คือ การที่ทรงอธิบายเน้นว่า วิทยาศาสตร์กับศิลปธรรม หรือจิตใจกับวัตถุนั้นแท้จริงแล้วล้วนมีจุดร่วมที่เหมือนกัน นั่นคือ “ความจริงแท้” แนวพระราชดำรินี้แสดงให้เห็นเข้าใจว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงยึดหลัก “ความจริงแท้” ของสิ่งต่างๆ เป็นเริ่มต้นของการคิดนึกและการวิเคราะห์วิจารณ์ มิใช่จะคิดจะวิเคราะห์จากการนึกคิดหรือจินตนาการ โดยไม่อาศัยมูลฐานของความเป็นจริงมารองรับ การกำหนดให้ “ความจริงแท้” เป็นปัจจัยเครื่องวินิจฉัย

ตัดสินความถูกผิดนี้ เป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงแนวพระราชดำริที่เป็นวิทยาศาสตร์ และสอดคล้องกับระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ อีกประการหนึ่ง ยังทรงชี้ให้เห็นด้วยว่าการพัฒนาทั้งด้านจิตใจและด้านวัตถุนอกจากจะนำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าแล้ว ยังมีส่วนช่วยในการป้องกันประเทศทำให้เกิดความมั่นคงแก่ชาติบ้านเมืองด้วย เพราะเหตุว่า “ถ้าทำให้การเร่งรัดพัฒนาซึ่งเป็นงานสำคัญเสียไปก็เท่ากับฟันรั้วทิ้ง ทำให้ศัตรูเข้ามาในบ้านได้ ทำให้บ้านเมืองล่มจมได้ เราไม่มีสิทธิ์เลยที่จะทำให้การเร่งรัดพัฒนาล้มไป ผู้ใดทำให้การพัฒนาทั่วไปล้มลงมา ผู้นั้นเป็นผู้ทรยศ”

ส่วนการป้องกันประเทศ อันเป็นปัจจัยอำนวยโอกาสให้ดำเนินงานพัฒนาได้โดยสวัสดิ์นั้น ทรงเน้นว่าเป็นหน้าที่โดยตรงของทหารกับผู้บริหารงานแผ่นดิน ผู้จะต้องปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องและเกื้อกูลส่งเสริมกันด้วยความรู้ความสามารถ และความสำนึกถึงซึ่งในความเป็นไทย และความสามัคคีเป็นเอกภาพของประชาชนไทย เพราะหาไม่อาจนำพาประเทศชาติไปสู่ความสูญเสียชีวิตอิสระภาพอธิปไตยได้

ปัจจัยของการดำเนินสู่เป้าหมายของชาติ

นอกจากเป้าหมายของชาติแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรง

แสดงปัจจัยที่ส่งเสริมให้สามารถดำเนินไปถึงเป้าหมายไว้ชัดเจนว่า ได้แก่ หลักวิชาอย่างหนึ่ง กับตัวบุคคลที่มีคุณภาพและความสามารถสมควรจะรับภาระประกอบการเรียนอีกอย่างหนึ่ง

ปัจจัยส่วนแรก คือหลักวิชา นั้น ได้แก่วิชาการทุกสาขาทั้งที่เป็น “ศาสตร์” และเป็น “วิทยา” รวมถึงบรรดาเทคโนโลยีทั้งปวงที่ทรงประสิทธิภาพ แท้จริงสำหรับนำมาใช้ประกอบการ นอกจากนี้ยังมีหลักวิชาด้านจริยธรรมและคุณธรรม อันมาจากบทบัญญัติและคำสอนทางศาสนา ซึ่งเป็นหลักวิชาสำคัญสำหรับฝึกอบรมความคิดจิตใจให้บุคคลเป็นคนสุจริตมีจิตตั้งมั่น และมีปัญญา รู้เหตุผลความผิดชอบชั่วดีด้วย ปัจจัยส่วนนี้ถือว่าเป็นส่วนเหตุที่ทำให้เกิดปัจจัยส่วนที่สอง คือ ตัวบุคคล ที่มีความฉลาดสามารถแก่การงานต่อไป

ตัวบุคคล ที่มีคุณภาพควรแก่การงานนั้น อย่างน้อยจะต้องมีคุณภาพพร้อม ๒ อย่าง คือ ต้องมีความฉลาด ความสามารถในการทำงาน และต้องมีความเป็นไทยพร้อมมูลในตัว

ความฉลาดสามารถในการทำงานนั้นได้แก่

๑. เข้าใจชัดในความหมายของการทำงาน ว่าการทำงานคือการสร้างความก้าวหน้าผาสุกและความมั่นคงให้แก่ตัวเอง แก่ส่วนรวมทั้งสองอย่าง มิใช่อย่างหนึ่งอย่างใดแต่อย่างเดียว

๒. มีหลักการที่ถูกต้องเที่ยงตรงในการทำงาน คือ

๒.๑ ทำงานให้จริง ให้ถูก ให้ตรง ให้ตลอด

๒.๒ คิดพิจารณาด้วยความรู้และความฉลาดให้เห็น กระจ่าง ถึงสาระและประโยชน์แท้จริงของงานที่ทำ

๒.๓ ละวางสิ่งอื่นๆ ที่มีใช้สาระและเป้าหมายของงานที่ทำให้ได้ แล้ว ตั้งหน้ากระทำงานที่เป็นเป้าหมายให้ดีที่สุดจนสำเร็จ

๒.๔ ขณะทำงาน ต้องควบคุมภายในให้สงบ และหนักแน่น มั่นคงให้มีสติรู้ตัว ไม่ประมาท มั่งง่าย และหัวนโหนกฟุ้งซ่าน

๓. มีวิธีทำงานที่แยบคาย คือ

๓.๑ ศึกษาขอบเขตความมุ่งหมายของงาน ตลอดจนสภาพการณ์แวดล้อมให้แจ่มแจ้งทั่วถึงเป็นเบื้องต้นก่อนเสมอ เพื่อจักได้ทราบชัดว่าจะวางโครงการ วางขั้นตอน และวิธีปฏิบัติงานได้ถูกต้อง

๓.๒ ใช้ความคิด และแลกเปลี่ยนความคิดกับผู้ร่วมงานโดยสม่ำเสมอเป็นปกติ

๓.๓ ตั้งใจแน่วแน่อยู่ตลอดเวลา ที่จะปรับปรุงตนเอง ตลอดจนวิธีการและกลไกการปฏิบัติให้บริบูรณ์ขึ้น

๓.๔ ไม่ละเลยที่จะบำรุงและสร้างเสริมพลังศรัทธาความเชื่อมั่น พลังความเพียร ความมีสติและปัญญาความรู้อันเป็นพลังสำหรับการทำงานไว้

ให้สมบูรณ์พร้อม

๔. มีปัจจัยพื้นฐานของนักปฏิบัติงานครบถ้วน คือมีความตั้งใจจริง ความอดทน ความอุตสาหะ ความซื่อตรง ความเห็นใจถ้อยที่ถ้อยอาศัยกัน ความเมตตามุ่งมั่นมุ่งมั่นเจริญต่อกัน ความสะอาดสุจริต และความรู้รักสามัคคี

คุณภาพประการที่สองของนักปฏิบัติการ คือ มีความเป็นไทยพร้อมมูลในตัว กล่าวสั้นๆ ได้แก่

๑. มีความจงรักภักดี รู้คุณ และยึดมั่นในชาติ บ้านเมือง
๒. มีศานา ยึดมั่นในความสุจริต จริ่งใจ เหตุผล ความถูกต้อง และธรรมจรรยา
๓. ยกย่องและถนอมรักษาศิลปวัฒนธรรม ขนบประเพณี และภาษาของตนเอง
๔. รักเผ่าพันธุ์ พวกพ้อง อิสรภาพ และบ้านเกิดเมืองนอน
๕. มีความเมตตา เอื้อเฟื้อกันและกัน
๖. มีความกล้าหาญ เข้มแข็ง และอดทน
๗. มีความสามัคคีเป็นเอกภาพ เพราะมีความคิดเห็นและจุดมุ่งหมายในชีวิตเสมอเหมือนกันคือมุ่งถึงประโยชน์ ความเจริญความมั่นคงของชาติเป็นสำคัญ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นแบบอย่างทีประเสริฐสุด

สารัตถะทั้งหมดที่นำมาเสนอนี้ได้มาจากการศึกษาวิเคราะห์ สรรพกรณียกิจ พระราชกรณียาวัตร และกระแสพระบรมราโชวาทแห่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้ทราบประพฤติกฎปฏิบัติเป็นปกติสม่ำเสมอตลอดเวลา กว่า ๔๐ ปี จึงน่าจะลงความเห็นได้ว่า

๑. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชปณิธานแน่วแน่ มั่นคง ในการจรรโลงและพัฒนาชาติไทย

๒. แนวคิดและแนวปฏิบัติที่ทรงใช้ เป็นแนวทางของพระองค์เองที่ได้ทรงปฏิบัติ ทดลองและปรับปรุง จนเป็นที่ประจักษ์แล้วว่า คือแนวทางที่ถูกต้องมีประสิทธิภาพเต็มเปี่ยม ซึ่งแม้ทั่วโลกก็ยอมรับนับถือ

๓. ทรงเป็นนักปฏิบัติงานที่เยี่ยมยอดหาผู้เสมอเหมือนมิได้ และเป็นแบบอย่างอันเลิศสำหรับประชาชนคนไทยทุกคน และแม้กระทั่งชาวโลก จะยึดถือปฏิบัติตาม

เพราะฉะนั้น จึงเห็นว่าทุกคนโชคดีที่ได้มีพระมหากษัตริย์ผู้ประเสริฐ เป็นพระประมุข สมควรอย่างยิ่งที่จะสนใจศึกษาพระราชกรณียกิจของพระองค์ท่านให้ถ่องแท้ และน้อมนำมาประพฤติกฎปฏิบัติด้วยตนเองเป็นการเจริญรอยตามพระยุคลบาท เชื่อว่าเมื่อเจริญรอยตามพระยุคลบาทแล้วทุกท่านจะสามารถก้าวถึงความสุข ความเจริญและความดี ทุกประการสมปรารถนา

และจะสามารถนำพาประเทศไทยอันเป็นที่รักให้บรรลุถึงเป้าหมายอันสูงสุดได้
ทันตาเห็น

ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายครับ

ผมมั่นใจว่า การพูดของผมในวันนี้ จะทำให้ท่านผู้มีเกียรติได้มองเห็น
และซาบซึ้งในแนวพระราชดำริ และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณโดยทั่วกัน

สุดท้ายนี้ ผมใคร่ขอเชิญชวนท่านทั้งหลายได้น้อมจิตถวายพระพรชัย
แก่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
ขอให้ทั้งสองพระองค์ทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน

ขอบคุณ

สำนักงานสลากกินแบ่ง สนับสนุน มูลนิธิรัฐบุรุษ

พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานกิตติมศักดิ์มูลนิธิรัฐบุรุษ เป็นประธานพร้อมด้วย กรรมการอำนวยการ รับมอบเงิน ๓๐ ล้านบาท ที่นายศุภชัย พิเศษฐวานิช ประธานกรรมการ สลากกินแบ่ง และผู้ อำนวยการ กับเจ้าหน้าที่นำมามอบที่บ้านรับรอง สีเสียดเวศน์ เพื่อ สนับสนุนการก่อสร้างศูนย์สุขภาพผู้สูงอายุ ภาคเหนือ พิษณุโลก ในการเฉลิมพระเกียรติ เจริญพระชนมพรรษา ๖ รอบ และปีสากลผู้สูงอายุ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงห่วงใยภาษาไทย

ปาฐกถาพิเศษ

ในการอภิปรายทางวิชาการ เรื่อง

พระอัจฉริยภาพของ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้านภาษาไทย

วันพุธที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๔๑

ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดย

ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ

เรียน อธิการบดี และผู้มีเกียรติทั้งหลาย

ผมมีความภาคภูมิใจอย่างยิ่ง ที่ อธิการบดี กรุณากำหนดหัวข้อบรรยายอันเป็นสิริมงคลแก่พวกเราทุกคน เรื่องที่เกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้น คนไทยทั้งมวลต่างสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้า ล้นกระหม่อม และทราบดีเกือบทุกเรื่องที่พระองค์ทรงปฏิบัติเพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม แต่เรื่องที่ทรงห่วงใยและห่วงแทนภาษาไทยนั้น ยังมีผู้รู้ไม่กว้างขวางนัก จึงเป็นโอกาสเหมาะที่เราจะนำเรื่องนี้มาพูดกัน เพื่อแผ่พระบารมีให้ไพศาลสืบไป

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระมหากษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ของประเทศไทย พระองค์เสด็จขึ้นครองราชสมบัติอย่างกะทันหัน ในขณะที่ยังทรงพระเยาว์ แต่ด้วยพระอัจฉริยภาพและพระหฤทัยที่ทรงพระเมตตาอย่างยิ่งแก่ปวงประชาราษฎร์ชาวไทย ทำให้ทรงเป็นประมุขที่ประชาชนทั้งประเทศจงรักภักดีอย่างจริงใจ ด้วยพระราชจริยาวัตรที่งดงาม ด้วยพระสติปัญญา

เขียนแหลมและสุขุมคัมภีรภาพ ด้วยสายพระเนตรที่ยาวไกลและด้วยพระวิริยะอุตสาหะที่ไม่เคยทรงห่อถอย ได้พระราชทานพระบรมราชานุเคราะห์แก่พลสไนกร ทั้งในยามปรกติและในยามที่ประสบภาวะคับขันครั้งแล้วครั้งเล่าเสมอมา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชสมภพในประเทศสหรัฐอเมริกา และทรงเจริญวัยในประเทศสวีเดนแลนด์ ทรงรับการศึกษาในโรงเรียนของชนต่างชาติ ทำให้ต้องทรงใช้ภาษาต่างประเทศตลอดเวลา แต่ด้วยความที่ทรงมั่นอยู่ในความเป็นคนไทย จึงมิได้ทรงทอดทิ้งภาษาไทย เหมือนเด็กไทยที่ไปเติบโตในต่างประเทศหลายคน ปราภฏหลักฐานชัดเจนว่าได้ทรงศึกษาภาษาไทย ทั้งในการมีพระราชดำรัสและการทรงพระอักษร ได้อย่างดีจนสามารถทรงพระราชนิพนธ์เรื่อง พระราชานุกิจรัชกาลที่ ๘ พระราชทานให้พิมพ์ในการพระราชกุศล ๑๐๐ วัน พระบรมศพ พระบาท สมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ.๒๔๘๙ ได้ ขณะนั้นมีพระชนมายุเพียง ๑๙ พรรษา เป็นเวลาที่ยังทรงศึกษาอยู่ ณ ต่างประเทศ ทั้งยังเป็นเวลาที่เพิ่งทรงรับพระราชภาระเป็นประมุขของประเทศใหม่ๆ พระราชนิพนธ์เรื่องนี้เป็นหลักฐานอย่างดีที่แสดงให้เห็นถึง พระอัจฉริยภาพทางภาษาไทยของพระองค์ เพราะทรงใช้ภาษาที่ถูกต้อง ลื่น กระชับ กระฉ่างชัดเจน และไม่มีข้อบกพร่อง

แม้ว่า ทรงมีพระราชกิจมากมายที่ต้องทรงปฏิบัติเพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังทรงตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย ว่าเป็นภาษาของชาติเป็นวัฒนธรรมสำคัญที่จะต้องทำนุบำรุงและรักษาไว้ให้ดี ทรงห่วงใยว่าคนไทยจะไม่สนใจศึกษาภาษาไทย และไม่รักษาภาษาไทยไว้ให้ยืนยงตลอดไป จึงได้พระราชทานทุน อานันทมหิดลให้นักเรียนไทยได้ไปศึกษาค้นคว้าภาษาไทย และภาษาบาลี สันสกฤต ในชั้นปริญญาเอกหลายคน เพื่อให้มีการวิจัย พัฒนา และสืบทอดภาษาไทยต่อไป พระองค์ทรงห่วงใย และทรงปริวิตกเมื่อสื่อมวลชนและคนทั่วไปใช้ ภาษาไทย ผิดๆ จึงเสด็จไปทรงร่วมอภิปรายเรื่อง **“ปัญหาการใช้คำไทย”** กับชุมนุมภาษาไทย ของคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๐๕ นับถึงวันนี้เป็นเวลา ๓๕ ปีพอดี พระราชดำรัสที่พระราชทานในวันนั้น แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ทรงสนพระราชหฤทัยในภาษาไทย ทรงเฝ้าสังเกตการใช้ภาษาที่ปรากฏทางสื่อมวลชนอยู่ตลอดเวลา ทรงเข้าพระทัยลักษณะของภาษาไทยอย่างถ่องแท้ และเห็นความสำคัญของภาษาไทยเป็นอย่างยิ่ง ดังที่มีพระราชดำรัสว่า **“ประเทศไทยนั้นมีภาษาของเราเองซึ่งต้องหวงแหน เราโชคดีที่มีภาษาของตนเองแต่โบราณ จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้”** และ **“ภาษาทั้งหลายเป็น เครื่องมือของมนุษย์ชนิดหนึ่ง คือเป็นทางสำหรับแสดงความคิดเห็น อย่างหนึ่ง เป็นสิ่งที่สวยงามอย่างหนึ่ง เช่น ใน**

ทางวรรณคดี เป็นต้น ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องรักษาเอาไว้ให้ดี”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงสังเกตเห็นการใช้ภาษาไทยที่ผิดๆ และมีพระราชวินิจฉัยว่า เป็นปัญหาที่จะต้องแก้ไข ดังที่ได้มีพระราชดำรัสว่า “ปัญหาเฉพาะในด้านรักษาภาษานี้ก็มีหลายประการ อย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในทางออกเสียง คือให้ออกเสียงให้ถูกต้อง ชัดเจน อีกอย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในวิธีใช้ หมายความว่าวิธีใช้คำมาประกอบเป็นประโยค นับเป็นปัญหาที่สำคัญ” ในการทรงอภิปรายที่คณะอักษรศาสตร์ ในวันนั้นได้ทรงยกตัวอย่างคำที่ออกเสียงผิด ใช้ผิดกันโดยทั่วไปพระราชทานด้วย

การอภิปรายเรื่อง ปัญหาการใช้คำไทย ในวันนั้น ทำให้มีการพิจารณายกย่องและพระราชทานรางวัลใบโพธิ์ทองคำแก่ผู้ที่ใช้ภาษาไทย ทางสื่อมวลชน และออกเสียงภาษาไทยถูกต้องชัดเจน ต่อมารางวัลนี้ได้ เปลี่ยนไปเป็นรางวัลพระเกี้ยวทองคำ โดยคงรักษาจุดมุ่งหมายของการมอบ รางวัลไว้ตามเดิมทุกประการ ผู้ที่ได้รับรางวัลในครั้งนั้น มีทั้งผู้อ่านข่าว นักร้อง ดารา และผู้พากย์ภาพยนตร์ การที่ชุมนุมภาษาไทย คณะอักษร ศาสตร์ จัดการมอบรางวัลใบโพธิ์ทองคำนั้น ก็เพื่อสนองพระราชประสงค์ ที่ทรงห่วงใยภาษาไทย ผลจากการมอบรางวัลในครั้งนั้น ได้ทำให้สื่อมวลชน ทุกแขนง ไม่เฉพาะแต่สื่อทางวิทยุ และโทรทัศน์เท่านั้นที่หันมาสนใจปรับปรุง การใช้ภาษาไทย แม้นิสิต

นักศึกษาก็สนใจวิเคราะห์ปัญหาการใช้ภาษาไทย มากขึ้น ดังปรากฏในงานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาปัญหาการใช้ภาษา ซึ่งมีจำนวนมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

ข้าราชการและผู้ที่ได้เฝ้าใกล้ชิดกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวต่างทราบกันดีว่าพระองค์ทรงสนพระราชหฤทัยในการที่จะรักษาภาษาไทยให้ถูกต้อง ทรงสนพระราชหฤทัยในการใช้ถ้อยคำของสื่อมวลชน ภาษาของนักการเมือง และภาษาของผู้ที่เข้าเฝ้าทุกคน แต่ด้วยเหตุที่ทรงมีพระเมตตาอย่างยิ่ง จึงไม่เคยมีคำตำหนิจากพระองค์ เท่าที่ข้าราชการจะได้ฟังก็คือ การมีพระราชดำรัสสื่อ ซึ่งทำให้จดจำไปเล่าต่อๆ กัน เช่น ตัวอย่างการใช้ราชาศัพท์ผิดบ้าง การใช้คำลักษณะนามไม่ถูกต้องบ้าง การใช้ศัพท์บัญญัติ หรือคำแปลแปลกๆ จากภาษาอังกฤษบ้าง

พระราชดำรัสที่พระราชทานแก่ปวงชนชาวไทยมีปรากฏอยู่เรื่อยๆ ที่ทรงแสดงความกังวลห่วงใยการใช้ภาษาที่ผิดพลาดของคนทั่วไป มีพระราชประสงค์ให้คนไทยรักษาภาษาไทยและใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง ตัวอย่างเช่นพระบรมราโชวาทซึ่งได้พระราชทานแก่บัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๐๒ ก็ทรงฝากให้นิสิต บัณฑิต และอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ช่วยกันรักษาและส่งเสริมภาษาไทย ดังความตอนหนึ่งว่า “ในปัจจุบันนี้ ปรากฏว่า ได้มีการใช้ถ้อยคำออกจะฟุ่มเฟือย และไม่ตรงกับความหมายอันแท้จริงอยู่เนืองๆ ทั้งออกเสียงก็ไม่ถูก

ต้องตามอักขรวิธี ถ้าปล่อยให้เป็นอย่างนี้ ภาษาของเราก็มีแต่จะทรุดโทรมชาติไทยเรามีภาษาของเราใช้เองเป็นสิ่งอันประเสริฐอยู่แล้ว เป็นมรดกอันมีค่าตกทอดมาถึงเราทุกคน จึงมีหน้าที่ที่จะต้องรักษาไว้ ฉะนั้น จึงขอให้บรรดานิสิตและบัณฑิต ตลอดจนจนครุบาอาจารย์ได้ช่วยกันรักษา และส่งเสริมภาษาซึ่งเป็นอุปกรณ์ และหลักประกันเพื่อความเจริญของประเทศชาติ”

เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๕ ได้พระราชทานพระราชดำรัสแก่คณะบุคคลที่มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายชัยมงคล ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา แสดงความห่วงใยในการเปลี่ยนแปลงของภาษาไทย ที่เป็นไปอย่างไม่น่าพึงประสงค์ว่า “นอกจากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงของ วรณยุกต์ เสียงจะสูงขึ้นไปเรื่อยๆ เสียงโทกลายเป็นเสียงตรี เสียงตรี กลายเป็นเสียงจัตวา เลยทำให้ฟังดูแปลก”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นความสำคัญของภาษาไทย ว่าเป็นเครื่องแสดงความเป็นเอกราช และความมั่นคงของชาติ เป็นสมบัติ และเป็นมรดกที่บรรพบุรุษสร้างสมไว้ให้เรา จึงเป็นหน้าที่ที่เราจะต้องรักษา และสืบทอดต่อไปให้ลูกหลานไทยให้ดีที่สุด การที่เราทุกคนจะช่วยกันศึกษาภาษาไทย ระมัดระวังการใช้ภาษาไทย ไม่ว่าจะเป็นการออกเสียง การใช้คำให้ถูกต้องความหมายและถูกหน้าที่ การใช้คำให้เหมาะสมแก่บุคคล แก่กาลเทศะ และตาม

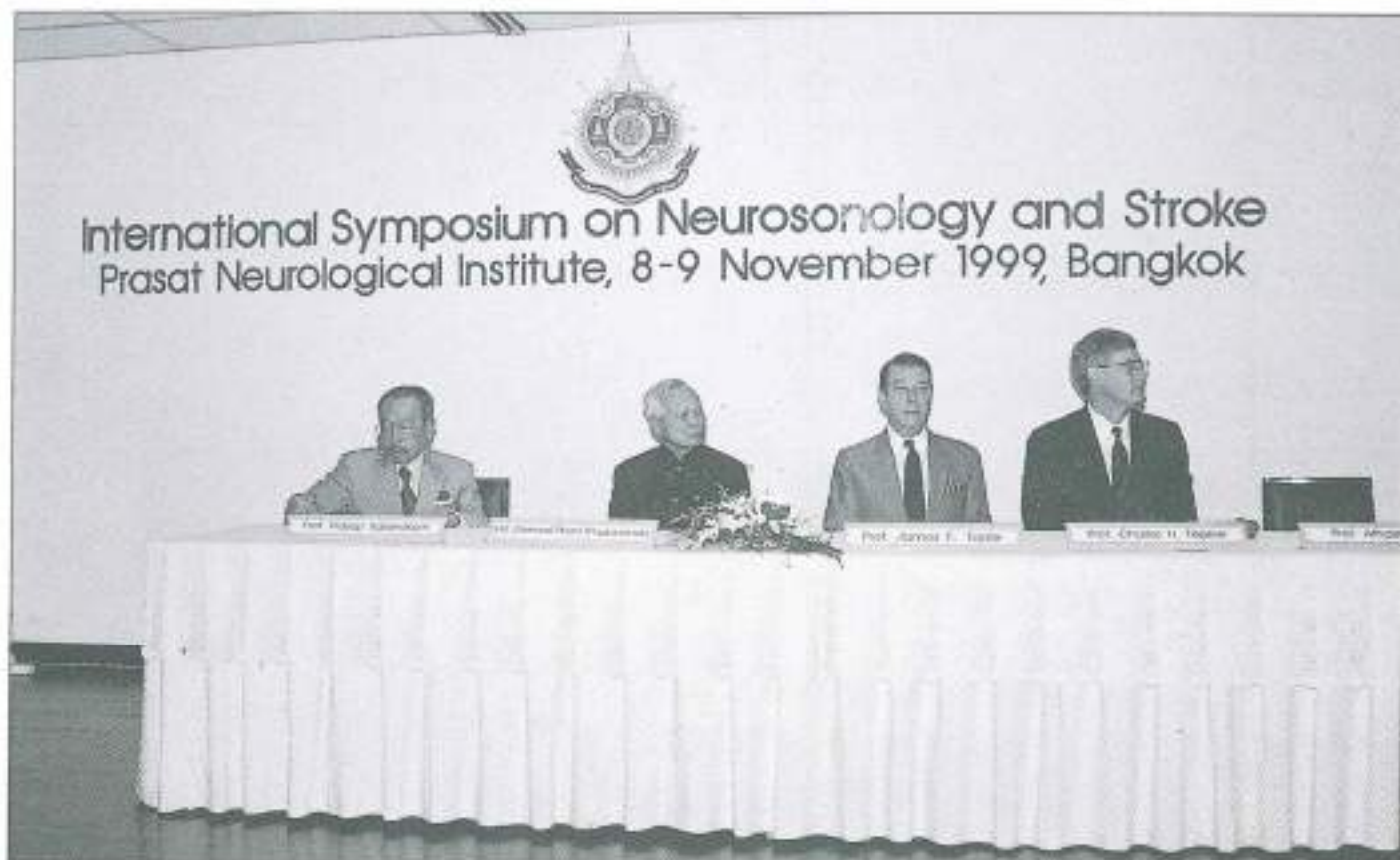
วัฒนธรรมไทย หรือการใช้รูปประโยคตามโครงสร้างประโยค ภาษาไทย ย่อม
เป็นเครื่องแสดงความภาคภูมิใจต่อชาติ

เป็นการตอบแทนบุญคุณ ของแผ่นดิน และ

เป็นการสนองพระราชปณิธาน

ในอันที่จะรักษาความมั่นคง และเอกลักษณ์ของความเป็นชาติทั้งสิ้น
จึงใคร่ขอให้ทุกท่านจงตั้งใจทะนุ บำรุงภาษาไทยของเราให้ดีและยั่งยืนสืบไป

.....

การประชุมนานาชาติ เรื่องหลอดเลือดสมองและอัมพาต ร่วมจัดโดยมูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ และมูลนิธิศาสตราจารย์ นายแพทย์ ประสพ รัตนากร กับสมาคมประสาทวิทยา แห่งประเทศไทย สถาบันประสาทวิทยา และธนาคารกรุงเทพ

ประชุมใหญ่ประจำปี มูลนิธิรัฐบุรุษ วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๒

เกิดมาต้องตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน

บทความพิเศษ

โดย

ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์
ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๒

หลังจากที่มูลนิธิค่ายเปรม ดิณสุลานนท์ เชิญให้ไปพูดเรื่องนี้ที่ โรงแรมโมชะ จังหวัดขอนแก่น เมื่อ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๒ แล้ว มูลนิธิฯ ได้นำปาฐกถาเรื่องนี้ไปเผยแพร่ทางสื่อต่างๆ ทั้งโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง และหนังสือพิมพ์ เท่าที่สตาบ์รับฟัง ปรากฏว่าได้รับความสนใจพอสมควร จึงปรับ “ปาฐกถา” มาเป็น “บทความ” และเพิ่มเติมให้ครบถ้วนสมบูรณ์มากขึ้น ความจริงผมได้พยายามพูดถึงข้อความนี้มาเป็นเวลานานนับเป็นสิบปีทีเดียว เพื่อให้แพร่หลายออกไปยังคนไทยให้มากและกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะทำได้ คนไทยจักได้สำนึกว่า เราทุกคนมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องตอบแทนบุญคุณแผ่นดินที่เราอาศัยเกิดมา และเติบโตจนเป็นตัวเราขณะนี้ ด้วยความสำนึกที่แน่นหนาว่า เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบที่ต้องทำหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่รู้สึกว่าจะไม่ติดตลาดเท่าที่ควร อาจจะเป็นเพราะทำการเผยแพร่ไม่ดีพอ ไม่กว้างขวางพอ จึงไม่ค่อยได้รับความสนใจ อาจจะเป็น

เพราะเข้าใจยาก ไม่ทราบว่าคุณถึงเรื่องอะไร และอาจจะเป็นเพราะบางท่านคิดว่า เป็นเรื่องที่ไม่ได้เรื่องเลยก็ได้

ขอเริ่มต้นดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หมวด ๔ หน้าแรกของชนชาวไทยบัญญัติหน้าที่ของคนไทยไว้ ๕ มาตรา ตั้งแต่ มาตรา ๖๖ - มาตรา ๗๐ ใน ๕ มาตรานั้น ไม่มีมาตราใดบัญญัติให้คนไทยมีหน้าที่ตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน ฉะนั้นใครก็ตามไม่ตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน ก็ย่อมไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญแต่ประการใด อย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕ บัญญัติไว้ว่า "บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ รับราชการทหาร เสียภาษีอากร ช่วยเหลือราชการ รับการอบรม **พิทักษ์ ปกป้อง และสืบสาน ศิลปะวัฒนธรรมของชาติ และภูมิปัญญาท้องถิ่น และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ"

แม้ว่ามีได้บัญญัติ เรื่องการแทนคุณแผ่นดินไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญ แต่ผมใคร่ขอให้เราท่านทั้งหลาย โปรดไตร่ตรองดูว่า การตอบแทนบุญคุณต่อผู้หรือสิ่งที่มีบุญคุณต่อเรา เช่น พ่อแม่ ครู สถาบัน และองค์กรต่างๆ ฯลฯ เป็นวัฒนธรรมไทยที่เราพิทักษ์และสืบสานกันมาตั้งแต่

สมัยปู่ ย่า ตา ยาย จนถึงปัจจุบัน และมีปรากฏอยู่ในส่วนหนึ่งของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕ นับได้ว่าสำคัญมากทีเดียว สำหรับตัวผมเองนั้น ยึดมั่นอยู่เสมอและตลอดไปว่า การตอบแทนบุญคุณแผ่นดินนั้นสำคัญและยิ่งใหญ่กว่ามากนัก ไม่อาจนำมาเปรียบเทียบกันได้ หลายท่านได้ทำสิ่งต่างๆ ให้แก่ชาติบ้านเมือง โดยไม่รู้ว่า สิ่งที่ท่านได้ทำไปนั้น เป็นการตอบแทนบุญคุณแผ่นดินที่น่าภูมิใจและน่าจดจำอย่างยิ่ง

ขอเชิญพวกเรามาทำความเข้าใจกันเสียก่อนว่า การตอบแทนบุญคุณแผ่นดินนั้น คือการทำอย่างไร ผมขอนิยามว่า “การตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน คือ การประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี เป็นสถาบันที่ดี เป็นองค์กรที่ดี เป็นตัวอย่างที่ดี มุ่งกระทำแต่ความดีเพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน” และถ้าคำนิยามนี้เป็นที่ยอมรับ ก็จะได้เห็นว่า คน ไม่ว่าจะ เด็ก ผู้ใหญ่ ผู้หญิง ผู้ชาย ทุกสาขาอาชีพ องค์กร ไม่ว่าจะ เป็นรัฐบาลเอง หรือองค์กรของรัฐ ของภาคเอกชน และสถาบันของรัฐ ของภาคเอกชน ย่อมรวมอยู่ในคำนิยามนี้ทั้งสิ้น ฉะนั้น การตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน จึงมีความหมายกว้างขวางลึกซึ้ง ยิ่งใหญ่ ไพศาล และครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่างที่คน และ/หรือสถาบันองค์กรได้กระทำและยังประโยชน์ต่อแผ่นดิน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือเป็นประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง ทำให้ชาติบ้านเมืองของเรามีความเจริญ

มีความก้าวหน้า มีความสงบสุข คนในชาติมีความรักสามัคคี มีสุขภาพแข็งแรง มีการศึกษาที่ดีพอที่จะประกอบอาชีพได้ มีความยั่งยืน และมีคนไม่ดีน้อยมาก

จะเห็นได้ว่า ถ้าคนส่วนใหญ่ในชาติบ้านเมืองของเรา เข้าใจการตอบแทนบุญคุณแผ่นดินและปฏิบัติตามที่เข้าใจ ชาติบ้านเมืองของเราก็จะมีคนดีมาก คนไม่ดีน้อย ชาติบ้านเมืองก็就会有ความปรกติสุขเรียบร้อย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลมหาราช ได้พระราชทานพระบรมราโชวาท เมื่อ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๑๒ ในพิธีเปิดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ ๕ ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีความตอนหนึ่งว่า “ในบ้านเมืองนั้นมีทั้งคนดีและคนไม่ดี ไม่มีใครจะทำให้ทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความปรกติสุขเรียบร้อย จึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี หากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดี ให้คนดีได้ปกครองบ้านเมืองและควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ ไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้” โปรดสังเกตว่า ได้พระราชทานไว้เมื่อ ๓๐ ปีมาแล้ว คนไม่ดีก็ยังมีให้เห็นอยู่เป็นจำนวนมาก บางคนบางพวกประกอบธุรกิจซึ่งเป็นอันตรายต่อความมั่นคงอย่างยิ่ง เช่น ผลิตและขายยาเสพติด เป็นต้น พวกเราบางคนอาจจะไม่เข้าใจถึงอันตรายใหญ่หลวงของยาเสพติด ธุรกิจยาเสพติด เป็นอันตราย

ที่สุดต่อชาติบ้านเมืองของเรา ไม่ใช่เพียงแค่ “ผู้เสพตาย ผู้ขายติดคุก” ถ้าพวกเราไม่สนใจเรื่องยาเสพติด ไม่เข้าใจลึกซึ้งถึงภัยอันตรายจากยาเสพติด ปล่อยปละละเลย ไม่ร่วมมือกันทำความเข้าใจกับคนในชาติ ไม่ร่วมมือกันให้ความรู้ ไม่ช่วยกันป้องกันและปราบปรามอย่างจริงจัง ชาติของเรา อาจจะล่มสลายได้ มันผู้ใดก็ตามที่ผลิต ค้า ขนส่ง เสพ หรือ ช่วยเหลือ ร่วมมือกับธุรกิจยาเสพติด ต้องเรียกว่า “ผู้ทรยศต่อชาติ” ฉะนั้น ขอให้ เราท่านทั้งหลายจงพร้อมในกันสนองพระราชกระแส เพื่อตอบแทนบุญคุณแผ่นดินโดยพร้อมเพรียงกัน

เป็นที่น่าสังเกตว่า การทำดี ทำไม่ดีในสังคมไทย มีผลหรือให้ผลแตกต่างกันไปค่อนข้างจะไม่เหมือนใคร สังคมของเรามักจะยกย่อง เคารพ นับถือ คนมีเงิน คนมีอำนาจ โดยไม่สนใจว่ามีภูมิหลังอย่างไร ร่ำรวยมา โดยวิธีใด ใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเครือข่ายอย่างไร ประกอบ อาชีพสุจริตหรือผิดกฎหมาย เสียภาษีถูกต้องหรือหลบเลี่ยง เป็นเจ้าพ่อ เจ้าแม่ หรือไม่ ส่วนคนธรรมดาๆ ไม่มีอำนาจ มีเงินไม่มาก หรือเป็นคนจน เป็นคนบ้านนอก จะประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างไร ทำประโยชน์ให้แก่ สังคมมากสักแค่ไหน สังคมก็ไม่เอ่ยถึง ไม่ยกย่อง ไม่กราบไหว้ หากสังคม เรายังยึดถืออย่างนี้ สังคมจะบิดเบี้ยว การบังคับใช้กฎหมายก็จะหย่อนยาน

และจะมีผลกระทบให้ระเบียบของสังคมเพี้ยนแปรไป จึงใคร่เชิญชวนให้พวกเราทั้งหลายช่วยกันคิดว่า เราควรจะตอบแทนบุญคุณแผ่นดินโดยการยกย่องคนดี แทนการยกย่องคนมีเงิน มีอำนาจแต่ไม่ดีกันหรือยัง เลิกกราบไหว้ เลิกคบค้าสมาคมกับคนไม่ดี โดยไม่เกรงกลัวอิทธิพล ไม่หวั่นต่ออันตราย สังคมควรจะพร้อมใจกันลงโทษคนจำพวกนี้ และยกย่อง ส่งเสริมคนดี ให้มีกำลังใจให้เป็นตัวอย่างแก่ลูกหลานของเราต่อไป

อีกประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจ มีคนพูดกันมากกว่า บ้านเมืองเรา अबจนคนเก่ง หมายความว่า มีคนเก่งน้อย บ้านเมืองจึงพัฒนาช้า ผมไม่มีข้อโต้แย้งหรือสนับสนุน เพราะไม่มีข้อมูลพิสูจน์ เมื่อผมได้รับเชิญให้ไปพูดที่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ ผมพูดว่า การ अबจนคนเก่งไม่น่าวิตกเท่ากับการ अबจนคนกล้า ผมคิดว่าปัจจุบันนี้บ้านเมืองของเราต้องกลัวคนกล้า กล้าที่จะไม่นับถือและตำหนิคนไม่ดี หน่วยงานที่ไม่ดี ผู้บริหารระดับสูงที่ไม่ดี บางทีสักวันหนึ่ง เราอาจจะโชคดี ทำให้เขาเหล่านั้นและองค์กรนั้นๆ สำนึกบาป แล้วหันกลับมาประกอบคุณงามความดีให้แก่ชาติบ้านเมือง

การทำตน การบริหารองค์กรให้ “ประหยัด เรียบ ง่าย” ซึ่งตรง

กันข้ามกับ “สุรุษสุร่าย ฟุ้งเฟ้อ ยุ่งยาก” ก็เป็นส่วนสำคัญให้เกิดความสำนึกที่ดีในการปฏิบัติตน การบริหารองค์กร และจะยังประโยชน์ต่อตนเอง และต่อองค์กรนั้นๆ มาก การดำรงชีวิตโดยประหยัด เรียบ ง่าย เป็นแนวทางดำเนินชีวิตที่พระพุทธองค์ทรงสั่งสอนไว้ และเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับคนไทย เหมาะสมอย่างยิ่งที่จะนำมาใช้กับประเทศของเรา เราเรียกประเทศของเราว่าเป็นประเทศกำลังพัฒนา แต่ถ้าจะมองกันอย่างจริงจัง เราควรจะยอมรับว่า เรากำลังพัฒนาทางวัตถุมากกว่าการพัฒนาการดำรงชีวิตแบบไทย เพราะฉะนั้น เรามาพร้อมใจกันตอบแทนบุญคุณแผ่นดินโดยร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาประเทศของเราให้พร้อมกันทั้งสองอย่างกันเถิด

พวกเราทั้งหลาย อาจจะพอนึกและพอจะจำได้ว่า ผมให้ความสนใจชนบทมาก เพราะคนในชนบทเป็นคนยากจน มีความเป็นอยู่ต่ำกว่าความจำเป็นพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะการศึกษา การอาชีพและสุขภาพอนามัย ปัญหาความยากจนจึงเป็นปัญหาใหญ่ที่สุด ยากที่สุด และจำเป็นเร่งด่วนที่สุด ผมเชื่อมั่นเสมอว่า ถ้าเราแก้ปัญหาคความยากจนได้ เราจะแก้ปัญหาอื่นได้ทั้งหมด ผมได้พยายามอย่างเต็มความสามารถทุกวิถีทาง เพื่อแก้ปัญหา นี้ ตั้งแต่เป็นแม่ทัพอยู่ที่ภาคอีสาน จนกระทั่งเป็นนายกรัฐมนตรี บางท่าน อาจจะยังคงจำได้ว่า เมื่อ ๕ สิงหาคม ๒๕๓๑ หลังจากที่ผมปฏิเสธตำแหน่ง

นายกรัฐมนตรี ผมได้ปราศรัยกับพี่น้องประชาชน มีข้อความตอนหนึ่งว่า “สิ่งหนึ่งที่ผมยังทำไม่สำเร็จ คือ การแก้ปัญหาความยากจน และขอร้องให้รัฐบาลช่วยทำต่อไป” การแก้ปัญหาสำคัญยิ่งของชาติ คือ ความยากจนนี้ ต้องอาศัยผู้ที่รู้สึกซึ่ง มุ่งมั่นเต็มที่ ในการตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน ผมเรียนพวกเราว่า ผมทำไม่สำเร็จ แต่ไม่ได้หมายความว่ายอมแพ้ ถึงแม้ว่า ผมไม่ได้อยู่ในฐานะที่มีความรับผิดชอบโดยตรงเหมือนขณะที่ผมอยู่ในตำแหน่ง แต่โดยที่ผมเป็นคนไทยและความห่วงใยต่อชีวิตของคนในชนบทของ ผมมิได้ลดลงเลย ผมจึงยังคงทำทุกอย่างเท่าที่ผมสามารถทำได้อยู่เสมอตลอดเวลา ทั้งๆ ที่มีข้อจำกัดหลายอย่าง เพื่อตอบแทนบุญคุณแผ่นดินนี้ และให้สัญญาว่า จะกระทำต่อไป ไม่มีวันยอมแพ้

พวกเราทั้งหลายเคยได้ยินและได้เห็นด้วยตาตนเอง โครงการ “ปารักษ์น้ำ” ซึ่งสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงทำเพื่อรักษาป่าต้นน้ำลำธาร ควบคู่กันไปกับโครงการ “น้ำ” ต่างๆ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงทำ ทั้งสองพระองค์ทรงรับสั่งอยู่เสมอถึงความสำคัญของป่าและน้ำ อันมีผลผูกพันไปถึงสภาพสิ่งแวดล้อม ชีวิตสัตว์ป่าและภัยธรรมชาติ เราท่านต่างก็ได้เห็นความยากลำบากที่ประชาชนได้รับความแห้งแล้งของธรรมชาติ และความผิดปกติของฟ้าฝน อันเกิดมาจากการบุกรุก

ทำลายป่า ไม่พิทักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยตนเองมาแล้วทั้งสิ้น วิธีแก้ไข ให้สิ่งไม่ดีเหล่านี้หยุดและได้รับการฟื้นฟูให้กลับสู่สภาพเดิมก็คือ ให้ทุกคนช่วยกันตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน โดยหยุดการกระทำทุกอย่างที่เป็นการทำลายและทำร้ายธรรมชาติและสัตว์ป่า เพื่อให้ความสมดุลของธรรมชาติคงดำรงอยู่ และยังประโยชน์ต่อมวลมนุษย์และสัตว์สืบไป

เมื่อผมยังอยู่ในทำเนียบ เวลาผมไปเยี่ยมชาวบ้านตามบ้านนอก เจ้าหน้าที่ของทางราชการก็จะมาดูแลให้ความสะดวก และจะนำสมุดเซ็นเยี่ยมมาให้ผมเขียน ผมจะเขียนข้อความคล้ายๆ กันเสมอ ดังนี้ “ข้าราชการมีหน้าที่ “ให้” ไม่มีหน้าที่ “รับ” จะรับได้อย่างเดียวเท่านั้น คือ รับ “ความทุกข์” ของราษฎรมาพิจารณาช่วยเหลือ” ผมติดตามผลและพบว่า มีผู้ปฏิบัติตามน้อยมาก อาจจะเป็นเพราะยากต่อการปฏิบัติ หรือไม่อยากปฏิบัติ หรือทั้งสองอย่าง หรือไม่ค่อยเข้าใจการตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน ก็เป็นได้

เมื่อผมออกมาจากทำเนียบแล้ว ผมและเพื่อนๆ หลายคนที่มีความคิดเห็นร่วมกันได้จัดตั้งมูลนิธิขึ้นมูลนิธิหนึ่ง มูลนิธินี้ มีคำขวัญว่า “ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ และจงรักภักดี” เราพร้อมใจกันสร้างคำขวัญนี้ขึ้นมา เพราะพิจารณาเห็นว่า ถ้าคนไทยเข้าใจถ่องแท้ ถึงความหมายแห่งคำทั้งสี่นี้แล้ว

และนำไปประพฤติปฏิบัติเป็นนิจสินจนเป็นนิสัย เขาจะเป็นคนดี เป็นคนมีประโยชน์ ต่อแผ่นดินแน่นอน มูลนิธิฯ เน้นที่จะช่วยเหลือ สนับสนุนคนไทยทั้งมวล ไม่ว่าจะ คนมีเงิน คนจน คนกรุง คนชนบท ที่ประพฤติปฏิบัติครบถ้วนตามคำขวัญ เพื่อชาติบ้านเมืองของเราจะได้มีคนดีเพิ่มมากขึ้นทุกที

เราพูดถึงเรื่องการตอบแทนบุญคุณแผ่นดินมาหลายแง่หลายมุมแล้วอย่างไรก็ตาม เราไม่มีเวลามากพอที่จะลงลึกไปในรายละเอียดว่า ใครสถาบัน องค์ใครใด ควรจะทำอะไรอย่างไร เพื่อตอบแทนบุญคุณแผ่นดินบ้าง จึงใครขอยกเฉพาะส่วนที่สำคัญมาบางส่วน ดังนี้

หวังว่าทุกคนยังคงจำได้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เคยพระราชทานพระบรมราโชวาท เรื่อง รู้รักสามัคคี หมายความว่า ทรงเตือนคนไทยทั้งปวงให้มีความสามัคคีกัน ไม่แตกแยก พวกเราทั้งหลายคงเข้าใจถึงประโยชน์แห่งความสามัคคีดีด้วยกันทุกคน ตราบใดที่เรารู้รักสามัคคี ตราบนั้นชาติบ้านเมืองก็จะสงบสุข การสร้างความสามัคคีในชาติ กระทำได้โดยการยึดถือเอาประโยชน์ของชาติเป็นที่ตั้ง ไม่แบ่งฝ่าย ไม่เห็นแก่ประโยชน์ตนเอง ไม่เห็นแก่ประโยชน์ของพรรคพวก เหนือกว่าประโยชน์ของส่วนรวม

การดำรงความสามัคคีในชาติ จึงเป็นการตอบแทนบุญคุณแผ่นดินที่ยิ่งใหญ่
มาก ทุกคนพึงร่วมมือกันด้วยความสำนึกโดยตลอดเวลา

ผมคิดว่า พวกเราส่วนมาก คงจะเคยได้ยินและสนใจ คำภาษาอังกฤษคำหนึ่ง คือ คำว่า **GOOD GOVERNANCE** มีผู้พยายามแปลคำนี้เป็นภาษาไทยหลายอย่างแตกต่างกันไป แต่ยังไม่เป็นที่นิยมยอมรับกัน ผมขอแปลคำนี้ง่ายๆ ว่า “การปกครองที่ดี” คำนี้เกิดขึ้นในหลายประเทศ เพราะประชาชนต้องการรัฐบาลที่มีการปกครองที่ดี ไม่จำเป็นจำต้องอธิบายมากกว่า การปกครองที่ดีคืออะไร รัฐบาลที่ดีที่ประชาชนต้องการคืออย่างไร พอจะกล่าวสั้นๆ ได้ว่า รัฐบาลที่ดี จะใช้การปกครองที่ดี เพื่อตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน เพื่อให้เกิดความสุขในแผ่นดิน ที่จริงการทำการปกครองที่ดีไปใช้นั้น มิได้จำกัดอยู่เฉพาะรัฐบาลเท่านั้น แต่องค์กรอื่น ไม่ว่าเล็ก ใหญ่ ย่อมจำเป็น ต้องมีการปกครองที่ดีด้วยกันทั้งสิ้น เพื่อจะได้บริหารองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จ

ผู้บริหารระดับสูงของประเทศ ไม่ว่า นักการเมือง ข้าราชการประจำ ทุกฝ่าย พนักงานรัฐวิสาหกิจ ล้วนแต่เป็นกุญแจสำคัญในการบริหาร และพัฒนาชาติบ้านเมือง ท่านเหล่านั้นจำต้องเข้าใจการตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน

ประพฤติกปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดียิ่งในการตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน เพื่อประโยชน์ของชาติบ้านเมืองและประชาชน ในทางตรงกันข้าม หากผู้บริหารระดับสูง รู้จักการตอบแทนบุญคุณแผ่นดินน้อย กระทำในสิ่งที่ไม่ดีอยู่เสมอๆ จะเป็นผลกระทบกับการเมือง การเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของชาติ ที่จะลดน้อยถอยลงตามไปด้วย อันจะนำไปสู่ความไม่เป็นธรรม และการบั่นทอนพลังของชาติในที่สุด ปัจจุบันนี้ ก็พอมีตัวอย่างให้เห็นกันอยู่

ผู้บริหารระดับสูงของภาคเอกชน ก็ต้องเข้าใจการตอบแทนบุญคุณแผ่นดินเช่นเดียวกัน การดำเนินธุรกิจจึงจะมีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ผู้บริหารภาคเอกชนควรจะตอบแทนบุญคุณแผ่นดินด้วยการไม่เอาเปรียบผู้บริโภค แข่งขันกันอย่างเสรีและฉันทมิตร ไม่ติดสินบนข้าราชการ และไม่หวั่นเกรงอิทธิพล กล่าวหาญที่จะปฏิเสธคำขอที่จะนำไปสู่การทำลายระบบต่างๆ ของสังคม เศรษฐกิจและการเมือง อนึ่ง ผมใคร่ขอร้องนักธุรกิจที่ร่ำรวย มีฐานะดีมากๆ ได้โปรดเข้าใจ และเห็นใจความลำบากยากแค้นของคนจน ควรจะยอมรับกันว่า คนจนคือผู้บริโภครายใหญ่ คนจนคือส่วนแบ่งตลาดที่ใหญ่ที่สุด จึงกล่าวได้ว่า ยิ่งทำให้คนจนหายจนมากเท่าใด นักธุรกิจก็จะได้รับประโยชน์มากเท่านั้น ฉะนั้น การดำเนินธุรกิจอย่างเป็นธรรม จึงเป็นสิ่งที่ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคได้รับความเสมอภาคทั่วกัน

การส่งเสริมสนับสนุนคนไทยด้วยกัน เช่น การซื้อ การใช้สินค้าที่ผลิต (แม้แต่บางส่วน) โดยคนไทย และการท่องเที่ยวในเมืองไทย การซื้อและการใช้ของไทยเป็นการเผยแพร่เกียรติและชื่อเสียงของชาติบ้านเมืองของเรา ยังประโยชน์ต่อทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค ช่วยให้เศรษฐกิจมั่นคงแข็งแรง การท่องเที่ยวในเมืองไทยจะทำให้มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย เข้าใจและรักประเทศของเรา และช่วยเศรษฐกิจเช่นกัน เป็นการตอบแทนบุญคุณแผ่นดินที่พึงกระทำอย่างยิ่ง

คนไม่ดี ประกอบอาชีพไม่สุจริต ทำธุรกิจผิดกฎหมาย ใช้อำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนตน ถ้าเขาสำนึกได้ และเลิกเสีย แล้วหันมาประกอบอาชีพสุจริตจะเป็นการตอบแทนบุญคุณที่น่าสรรเสริญอย่างยิ่ง

การดำรง พินิจ และสืบสานวัฒนธรรมของชาติ ของท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน นับเป็นการตอบแทนบุญคุณแผ่นดินที่ยิ่งใหญ่ ที่จริงในรัฐธรรมนูญที่ผมอ้างถึง ได้บัญญัติให้เรื่องเหล่านี้เป็นหน้าที่ของคนไทย แต่ผมมีความเห็นว่า การกระทำด้วยความสำนึกเพื่อตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน จะทำให้เรามีความภูมิใจในการเกิดมาเป็นคนไทยมากกว่ามาก

คำว่าบุญคุณ เป็นภาษาไทย ผมเข้าใจว่า แปลเป็นภาษาอังกฤษไม่ได้ อาจจะเป็นเพราะฝรั่งเขาถือว่าการทำอะไรให้กันและกัน ไม่ถือเป็นบุญคุณ อย่างไรก็ตาม ขอยกตัวอย่างที่น่าสนใจเรื่องหนึ่ง เมื่อ JOHN F. KENNEDY ได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีสหรัฐฯ เขาได้กล่าวปราศรัยต่อประชาชนอเมริกันว่า **“ASK NOT WHAT YOUR COUNTRY CAN DO FOR YOU, ASK WHAT YOU CAN DO FOR YOUR COUNTRY”** แปลเป็นไทยว่า “อย่าถามว่าประเทศจะทำอะไรให้แก่ท่าน จงถามว่า ท่านจะทำอะไรให้แก่ประเทศได้บ้าง” เป็นสุนทรพจน์ที่ไพเราะจับใจ สั้น แต่มีความหมายลึกซึ้งกว้างไกล ทำให้ผมรู้สึกว่ คนอเมริกันเขาก็เข้าใจและรู้จักตอบแทนบุญคุณแผ่นดินเหมือนกัน มีประโยคภาษาอังกฤษอีกประโยคหนึ่ง ผมขอยกมาให้ฟังเพื่อประเทืองปัญญา โดยมีได้มีเจตนาจะตำหนิ เขาพูดว่า **“A STATESMAN THINKS HE BELONGS TO THE NATION, BUT A POLITICIAN THINKS THE NATION BELONGS TO HIM”** ประโยคนี้ ขอเว้นไม่แปล

ผมมั่นใจว่า คนไทยทุกคนเข้าใจคำว่า **บุญคุณ** และประสงค์จะตอบแทนบุญคุณแผ่นดินด้วยกันทุกคน แต่ทำในระดับต่างกัน ขนาดต่างกัน ด้วยความแน่วแน่ต่างกัน ฉะนั้น บางคนก็เป็นคนดีมาก บางคนก็เป็น

คนดีน้อย บางคนก็เป็นคนไม่ดี เรื่องของการทำความดีเพื่อตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน มีคำที่พวกเราทั้งหลาย น่าจะให้ความสนใจอยู่ ๒ คำ “แรงจูงใจ กับ แรงบันดาลใจ” อธิบายสั้นๆ ได้ดังนี้ แรงจูงใจ คือ การให้สิ่งล่อใจ เพื่อให้เกิดสนใจที่กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น การลดหรืองดภาษีอากรนำเข้าส่งออกของผลิตภัณฑ์ เช่นที่ขณะนี้ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนปฏิบัติอยู่เพื่อจูงใจให้คนมาลงทุน เป็นต้น แต่แรงบันดาลใจ คือ สิ่งซึ่งเกิดขึ้นเองในใจของเรา ด้วยความสำนึกของตนเองหรือเห็นการปฏิบัติที่เป็นตัวอย่างที่ดีของผู้อื่น แล้วเกิดความประทับใจ เกิดความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะทำตามโดยไม่ต้องมีสิ่งล่อใจ สิ่งจูงใจ ถ้าพวกเราท่านใด ยังไม่มีแรงบันดาลใจ หรือมีแต่น้อย ผมขอเชิญชวน ให้ดูตัวอย่างจาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ล้นเกล้าฯ ทั้งสองพระองค์ ทรงเสียสละความสุขส่วนพระองค์ ทรงคิด ทรงแนะนำ ทรงทำทุกอย่าง เพื่อปลดเปลื้องความทุกข์ และยกระดับความอยู่ดีกินดีของราษฎร เป็นเวลาต่อเนื่องกันนานกว่า ๕๐ ปีมาแล้ว โดยไม่เคยทรงบ่นว่าเหน็ดเหนื่อย ลำบาก ข้อความ “เกิดมาต้องตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน” ผมคิดขึ้นได้ ก็เพราะได้รับแรงบันดาลใจจากล้นเกล้าฯ ทั้ง ๒ พระองค์ ผมจึงไม่รู้สึกลำบากเหนื่อย ไม่รู้สึกว่ายากลำบาก ในการตอบแทนบุญคุณแผ่นดินแม้แต่น้อย จึงขอเชิญให้พวกเรา ได้ช่วยกันทำ ประพฤติ ปฏิบัติ

เป็นตัวอย่างอย่างเต็มกำลัง และสม่ำเสมอ ผมขอตั้งความหวังไว้ว่า คนไทย จะเข้าใจ สนใจและทำตาม เพื่อชาติบ้านเมืองของเรา

ชาติบ้านเมืองเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ใครก็ตามแม้เพียงจะคิดจะยึดถือเป็นของตนเองหรือของพรรคพวกของตน เพื่อประโยชน์อันไม่ชอบธรรมต่อตนเอง หรือต่อพรรคพวกของตนเองจะพบกับความหายนะในที่สุด

ผู้ปกครองบ้านเมืองที่ดี ต้องรู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน ต้องรู้จักการ ปิดทองหลังพระ ต้องรู้ว่าประโยชน์ของชาติบ้านเมือง คือสิ่งที่คนในชาติ ต้องการ ต้องรู้จักการตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน

พระสยามเทวาธิราช จะปกป้องคุ้มครองคนดีของชาติบ้านเมืองเสมอ และสาบแช่งคนไม่ดีให้มีอันตกลูกชู้ได้ยากแสนสาหัสตลอดชีวิต

บทความทั้งหมดนี้ สรุปได้ว่า ขอให้คนไทยทุกคนตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน โดยการประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี เป็นตัวอย่างที่ดี มุ่งกระทำแต่ความดี เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน

หวังว่า พวกเราทุกคน คนไทยทุกคน จะพร้อมเพรียงกันตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน

สวนพระราม ๖ เฉลิมพระเกียรติ เจริญพระชนมพรรษา ๖ รอบ โดย มุสลิธีร์บุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เพื่อประชาชนเขตราชเทวี และกรุงเทพมหานคร

เฉลิมพระเกียรติ

ในวโรกาสมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ คณะกรรมการอำนวยการมูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ได้จัดกิจกรรมต่อเนื่องมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๐ ด้วยการสนับสนุน กองทัพภาคต่างๆ ทรนรงค์พัฒนาหมู่บ้านยากไร้ในแต่ละภาค รวมทั้งกิจกรรมอื่นๆ ดังนี้

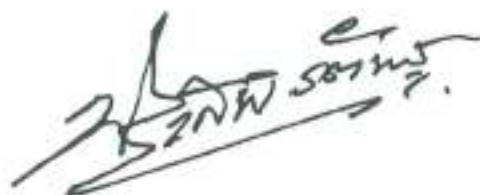
๑. โครงการพัฒนาหมู่บ้านยากไร้ตามแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรอนุรักษ์ ๕ โครงการ
 - ๑.๑ บ้านชำผักหนาม ต.นาหนองทุ่ม อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น
 - ๑.๒ บ้านขามโนนสันติ ต.ปึง อ.โนนสูง จ.นครราชสีมา
 - ๑.๓ บ้านอุแตบาไผ่ ต.เกาะรอ อ.รามัน จ.ยะลา
 - ๑.๔ บ้านเทอดชาติ ต.บ่อภาค อ.ชาติตระการ จ.พิษณุโลก
 - ๑.๕ บ้านปะระโหนก ต.หนองลู อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี
๒. โครงการเฉลิมพระเกียรติ เฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ โดยกองทัพบก ในหมู่บ้านดอยง หมู่ ๔ ต.เชิงคีรี อ.ศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส
๓. โครงการต่อเนื่อง หอสมุดกาญจนาภิเษก ภาคใต้ จ.สงขลา
๔. โครงการรณรงค์ ถวายความจงรักภักดี โดยประกวดภาพทั้งนักเรียน นักศึกษา และประชาชน พิมพ์เผยแพร่แล้วทั่วประเทศ
๕. เผยแพร่เอกสารเรื่อง “พระทรงเป็นครูของแผ่นดิน”
๖. จัดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ “ภูมิแผ่นดิน นวมินทรมหาราช” ร่วมกับโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ทั้ง ๕ แห่ง จัดที่กรุงเทพ และชลบุรี
๗. การเผยแพร่พระราชกรณียกิจทางวิทยุและโทรทัศน์
๘. การจัดสร้าง “ศูนย์สุขภาพผู้สูงอายุ” ขึ้นทุกภาคโดยเริ่มต้นแล้วที่จังหวัดสงขลา และกำลังเริ่มที่จังหวัดพิษณุโลก กับทางจังหวัดนครราชสีมาต่อไป

๙. สนับสนุนการประชุมนานาชาติทางประสาทวิทยาศาสตร์ เกี่ยวกับทศวรรษแห่งการพัฒนาสมอง International Symposium on Neurosonology and Stroke-INS '99
๑๐. การแสดงปาฐกถาพิเศษของ ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานกิตติมศักดิ์ เรื่อง "ตอบแทนบุญคุณต่อแผ่นดิน"
๑๑. เปิดโครงการเฉลิมพระเกียรติ "เศรษฐกิจพอเพียง" ที่บ้านข้ามโนนสันติ จังหวัดนครราชสีมา

นอกจากที่กล่าวมานี้ กรรมการแต่ละท่าน ได้จัดกิจกรรมในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเฉลิมพระเกียรติอีกด้วย เช่น ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มูลนิธิวิจัยประสาทในพระบรมราชูปถัมภ์ บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) และองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนอื่นๆ อีกมาก

มูลนิธิรัฐบุรุษ ขอเชิญชวนท่านทั้งหลายได้สนองพระราชปณิธานในการส่งเสริมคนดีตามแนวทางของมูลนิธิรัฐบุรุษ คือ **ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ และจงรักภักดี**

ในโอกาสปีใหม่ ๒๕๔๓ นี้ ขออำนาจพรให้ท่านประสบแต่ความเจริญสุขด้วยอายุ วรรณะ สุขะ พละ และสมประสงค์ในสิ่งจำนงหมาย จงทุกประการ

(ศ.นพ.ประสพ รัตนากร)
ประธานกรรมการอำนวยการ

มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์
รายนามคณะกรรมการอำนวยการ

พลเอก เปรม ติณสูลานนท์	ประธานกิตติมศักดิ์
๑. ศ.นพ.ประสพ รัตนากร	ประธานกรรมการอำนวยการ
๒. นายชาติรี ไสภณพนิช	รองประธานกรรมการอำนวยการ (๑)
๓. พลเอก นพ พิณสายแก้ว	รองประธานกรรมการอำนวยการ (๒)
๔. นายวิระ รมยะรูป	กรรมการற்றுญิก
๕. พล.ร.อ.ประเจตน์ ศิริเดช	กรรมการเลขาธิการ
๖. พลเอก เรวัต บุญทับ	กรรมการประชาสัมพันธ์
๗. ร.ท.ศุภี มหาสันตะ	กรรมการ
๘. ม.ล.ตรีทศยุทธ เทวกุล	กรรมการ
๙. นายอนันต์ อนันตกุล	กรรมการ
๑๐. พล.อ.อ.มรว.ศิริพงษ์ ทองใหญ่	กรรมการ
๑๑. พล.ร.อ.วิเชษฐุ์ การุณยวนิช	กรรมการ
๑๒. ดร.เจริญ ลีวิวัฒนภักดี	กรรมการ
๑๓. คุณหญิงชนัดถ์ ปิยะอุย	กรรมการ
๑๔. นายยงศักดิ์ คณาชนะวนิชย์	กรรมการ
๑๕. นางกัลยาณี พรรณเชษฐุ์	กรรมการ
๑๖. ร.ต.ท.ฉัตรชัย บุญยะอนันต์	กรรมการ
๑๗. นายติลก มหาดำรงกุล	กรรมการ

เกิดมาต้องตอบแทนบุญคุณต่อแผ่นดิน

พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ องคมนตรีและรัฐบุรุษ

ส.ค.ส. ๒๕๕๓

ด้วยเจตนารมณ์อุดมการณ์
จะทำงานเพื่อส่วนรวมร่วมสร้างสรรค์
ให้สังคมร่มเย็นเป็นนิรันดร์
จงรักมั่นภักดีต่อแผ่นดิน
พรปีใหม่ให้ท่านบรรลุลุสม
ดังเจตนารมณ์สมถวิล
ถวายสักการะรู้แต่ภูมินทร์
อย่ารู้สิ้นสุขสันต์ทุกท่านเทอญ

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

ร้อยกรองในนาม

มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

หนังสือลำดับที่ ๒๐ มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ (سخวนลิขสิทธิ์)

เผยแพร่โดย คณะอนุกรรมการส่งเสริมกิจการและประชาสัมพันธ์ ศาลาพำนัก เลขที่ ๒๖๘ ถนนพระราม ๖ เขตราชเทวี
กทม. ๑๐๕๐๐ โทรศัพท์ ๒๕๕ ๕๕๕๖, ๒๕๕ ๕๕๕๘ โทรสาร ๒๕๗ ๕๒๓๖, ๒๕๖ ๘๘๒๗